

ΕΥΡΩΚΙΝΗΣΗ

Ούτε (ψυχικά) ασθενής ούτε κρατούμενος!

Μπορεί κάποιος να είναι σε δεινότερη μοίρα και από αυτήν των κρατουμένων ή ακόμη και των ψυχασθενών; Στο άρθρο του ο νομικός Ευτύχης Φυτράκης μάς εξηγεί ακριβώς τον τρόπο. Ενδεικτικά, σε ό,τι αφορά τους ακαταλόγιστους δεν διασαφηνίζεται ούτε το πότε λήγει η ποινή τους: η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου αναφέρει σε προ 11ετία πόρισμά της πως στην πράξη η εφαρμογή των σχετικών άρθρων έχει οδηγήσει σε μακροχρόνιο εγκλεισμό «που μπορεί να διαρκέσει για το υπόλοιπο της ζωής».

Του **Ευτύχη Φυτράκη***

Ο δράστης μιας άδικης πράξης, εφόσον κριθεί ακαταλόγιστος, δεν τιμωρείται με ποινή (π.χ. φυλάκιση) αντίθετα κηρύσσεται «αθώος» και υπόκειται σε «θεραπευτική φύλαξη», κατ' άρθρο 69 Ποινικού Κώδικα. Πρακτικά δηλ. εγκλείεται στο ψυχιατρείο, με σκοπό να θεραπευτεί. Ωστόσο, ο θεραπευτικός και ο φυλακτικός σκοπός του μέτρου αυτού ενίοτε συγκρούονται ή αλληλοσυγκρούονται. Πάντως, η φύλαξη δεν πρέπει να αποκλείει τη θεραπεία.

Ο ακαταλόγιστος εγκλειστος δεν είναι καθαρά ούτε κρατούμενος ούτε (ψυχικά) ασθενής, οπότε δεν έχει τα δικαιώματα ούτε του ενός ούτε του άλλου. Ενδεικτικά: ο (κοινός) εγκληματίας δικαιούται μια δημόσια δίκη, δικαιούται να ασκήσει έφεση, έχει σαφώς ορισμένη χρονική διάρκεια ποινή, μπορεί να ζητήσει υπ' όρον απόλυση, μπορεί να ζητήσει χάρη, μπορεί να λάβει τακτική ή εκπαιδευτική άδεια. Ο ακαταλόγιστος δεν δικαιούται τίποτα απ' αυτά.

Από την άλλη: ο (κοινός) νοσηλευόμενος ψυχικά ασθενής λαμβάνει εξήδου, μόλις γίνει καλά ή παίρνει άδεια εξόδου, με την απλή έγκριση του ψυχιάτρου. Ο ακαταλόγιστος δεν παίρνει τίποτα απ' αυτά. Έτσι, ο ακαταλόγιστος ψυχικά ασθενής, παρ'

ότι έχει κριθεί «αθώος», βρίσκεται σε χειρότερη θέση από τον ποινικώς καταδικασθέντα κρατούμενο στη φυλακή, αλλά και τον κοινό ασθενή του ψυχιατρείου. Ισχύει λοιπόν το παράδοξο: τόσο αθώος, σχεδόν βαριά καταδικασμένος!

Τα παραπάνω προβλήματα έχουν αναδειχθεί εδώ και πολλά χρόνια, τόσο από θεσμικούς φορείς όσο και από επιστήμονες, προτείνοντας την αναθεώρηση του Ποινικού Κώδικα. Μέχρι τότε η ερμηνεία του νόμου πρέπει να γίνεται υπό το φως των σύγχρονων εξελίξεων, όπου πρωτανεύει το θεραπευτικό πρόταγμα και δεν αποκλείονται θεραπευτικά μέσα, όπως οι άδειες, προς χάρην της φύλαξης και μόνο. Ας γίνει σαφές: σκέπη φύλαξη σε ψυχιατρείο, χωρίς θεραπεία, δεν την ανέχεται ούτε η ψυχιατρική, ούτε το Ποινικό Δίκαιο.

**Διδάκτωρ Νομικής, δικηγόρος*

- Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, «Φύλαξη ακαταλόγιστων προσώπων», 19.6.2003, Συνήγορος του Ποίτη, «Φύλαξη ποινικώς ακαταλόγιστων ασθενών σε ψυχιατρικά νοσοκομεία», 31.10.2005.
- Κ. Κοσμάτος, «Η διάρκεια του εγκλεισμού σε ψυχιατρικό κατάστημα κατά το άρ. 70 Π.Κ.», 1998, Δ. Σκαραγκάς, «Εγκλήμασας ψυχοθενής. Ένας επικίνδυνος μύθος», 2002.